

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/23-12309
Otsuse kuupäev 26.03.2024
Komisjoni koosseis Kai Amos
Anastasia Nezgovorova
Kati Karussaar

Tarbija
Kaupleja AS Alexela (10015238)

Tarbija nõue Lepingu ülesütlemise tühisuse tuvastamine

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Tuvastada, et kaupleja poolt elektrienergia müügilepingu nr EL1200142806 ülesütlemine on tühine ja seetõttu on tühine ka tarbijale arve nr 082023052438 alusel esitatud lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu nõue.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis kauplejaga 06.12.2022 tähtajalise elektrienergia müügilepingu nr EL1200142806 kestusega 01.02.2023 kuni 31.01.2030. Kaupleja ütles 10.07.2023 e-kirjaga lepingu üles 31.07.2023 tarbijal tekkinud võlgnevuse tõttu. Tarbija ei saanud seda kirja kätte, kuna see oli läinud rämpskirjade hulka. Tarbija teatas kauplejale, et ei ole lepingu ülesütlemisega nõus, kaupleja ei arvestanud tarbija vastuväidetega. Tarbija leiab, et lepingu ülesütlemine ei ole põhjendatud, kuna tarbija ei ole kaupleja teateid kätte saanud, kaupleja teatas lepingu ülesütlemisest ette vähem kui 30 kalendripäeva. Tarbija rikkumine tulenes tema majanduslikust raskest olukorrast, rikkumine ei ole nii oluline, et see õigustaks lepingu ülesütlemist. Kaupleja esitas tarbijale pärast lepingu ülesütlemist arve nr 082023052438 alusel lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu (leppetrahvi) nõude 1560 euro ulatuses. Tarbija vaidlustab koos lepingu ülesütlemisega ka sellega seotud leppetrahvi nõude.

Tarbija palub tunnistada tühiseks kaupleja lepingu ennetähtaegse ülesütlemine võlgnevuse tõttu ja tühistada leppetrahv lepingu ennetähtaegse lepingu lõppemisel. Tarbija palub tuvastada, et leping kauplejaga lõppes kaupleja ühepoolse lõpetamisega.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja palus jätta see rahuldamata. Kaupleja selgitustel on tarbija rikkunud lepingulist arvete maksmise kohustust, rikkumine ilmnes juba esimese arve tasumise osas. Tarbija väited selle kohta, et ta ei ole kaupleja võlgnevuse ja lepingu ülesütlemise teateid kätte saanud, ei ole põhjendatud. Tarbija sõlmitud elektrienergia müügilepingule laienevad kaupleja üldtingimused, milliste kohaselt vastutas tarbija kauplejale teatavakstehtud kontaktandmete eest. Tarbija sõlmis lepingu kaupleja iseteeninduskeskkonna vahendusel ja tegi ise oma kontaktandmed kauplejale teatavaks. Kaupleja on oma teated edastanud neile kontaktandmetele. Tarbija vastuväide leppetrahvi nõudele ei ole põhjendatud, kuna tarbija tutvus iseteeninduskeskkonnas paketti valides selle tingimustega, tarbija teadis, et tähtajalise fikseeritud hinnaga lepingu ennetähtaegse lõpetamisega kaasneb leppetrahv.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue kuulub rahuldamisele.

Tarbijakaitseseaduse (TKS) § 40 lg 3 kohaselt lahendab komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid vaidlusi. Komisjon tuvastas, et poole vahel tekkis elektrienergia müügilepingu sõlmimisel lepinguline suhe.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas kaupleja ütles tarbijaga sõlmitud lepingu üles õiguspäraselt ja et kas tarbijal tekkis lepingu ennetähtaegse lõpetamise tõttu kauplejale leppetrahvi maksmise kohustus.

Poolte kohustused tulenevad elektrienergia müügilepingu nr EL1200142806 tingimustest, samuti lepingule laienevatest kaupleja eratarbija elektrilepingu üldtingimustest. Komisjonile teatavaks tehtud asjaolude ja esitatud tõendite alusel komisjon tuvastas, et kaupleja üldtingimused on võlaõigusseaduse § 37 järgi tüüptingimused ja need muutusid lepingu osaks. Pooled ei vaidle selle üle, et tarbija sõlmis lepingu ise kaupleja iseteeninduskeskkonna vahendusel ja et tarbijal oli enne lepingu sõlmimist võimalik enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal tutvuda lepingu kõigi tingimustega, sh tüüptingimustega. Kaupleja viitas lepingus, et sellele laienevad eratarbija elektrilepingu üldtingimused, lepingu kohaselt lisati need lepingule. Tarbija ei ole teatatud, et ta ei saanud kaupleja üldtingimustega tutvuda.

Komisjon kontrollis tarbijaga sõlmitud elektrienergia müügilepingu ülesütlemise aluseid ja korda. Pooled ei vaidle selle üle, et sõlmisid tasulise lepingu, millise kohaselt lasus tarbijal alates 01.02.2023 kohustus tasuda kauplejale igakuuliselt lepingus tähtajaliselt fikseeritud hinda. Lepingu kohaselt pidi kaupleja tarbijale igakuuliselt väljastama arveid tarbija poolt teatavakstehtud e-posti aadressile.

Asjaolude kohaselt tekkis tarbijal ostetud elektrienergia eest esitatud arvete osas võlgnevus. Tarbija kinnitab, et on kätte saanud kaupleja poolt e-posti teel tasumata arvete kohta saadetud meeldetuletuskirjad 16.03.2023 (võlg 79,20 eurot); 23.03.2023 (võlg 79,20 eurot) ja 17.08.2023 (leppetrahv 1560 eurot). Tarbija eitab, et ta oleks õigeaegselt kätte saanud kaupleja järgmisi e-posti teel saadetud kirju:

1) 10.05.2023 e-kiri, milline on pealkirjastatud lepingu lõpetamise teatena. Kaupleja teatab, et tarbija võlgnevus on 246,27 eurot ning kui tarbija ei tasu võlga hiljemalt 21.05.2023, siis kaupleja lõpetab lepingu 31.05.2023. Tarbija tasus 18.05.2023 kauplejale 200 eurot;

2) 10.07.2023 e-kiri, milline on pealkirjastatud lepingu lõpetamise teatena. Kaupleja teatab, et tarbija võlgnevus on 172,71 eurot. Kui tarbija ei tasu võlga hiljemalt 21.07.2023, siis kaupleja lõpetab lepingu 31.07.2023. Tarbija leidis selle kirja 07.08.2023 rämpsposti alt.

3) 25.07.2023 e-kiri meeldetuletusena, et võlgnevus on 172,71 eurot, kaupleja palus võlgnevuse tasuda vähemalt summas 114,91 eurot hiljemalt 27.07.2023, et lepingut ei lõpetataks võlgnevuse tõttu. Kaupleja selgitas tarbijale, et tähtajalise lepingu lõpetamisega kaasneb ka ennetähtaegse lõpetamise tasu maksmise kohustus. Tarbija leidis selle kirja 07.08.2023 rämpsposti alt.

Kaupleja üldtingimused reguleerivad arvete esitamise ja tasumise tingimusi: arve summa tuleb tasuda hiljemalt arve väljastamise kuu 14. kuupäevaks (p 3.6); kui tarbija ei saanud arvet kätte, pidi ta kauplejale hiljemalt tarbimisele järgeva kuu 10. kuupäevaks e-posti või telefoni teel sellest teatama. Tarbija ei ole kauplejale arvete puudumisest teatanud. Komisjon järeldab, et tarbija sai kaupleja arved kätte, tarbijal tekkis kohustus tasuda arved.

Tarbija väitel ei saanud ta kaupleja saadetud lepingu ülesütlemisega seotud kirju õigeaegselt kätte, kuna need olid rämpspostis. Komisjon märgib kaupleja saadetud e-kirjade kättesaamise osas, et kaupleja saatis lepingu rikkumisega seotud e-kirjad samale lepingus märgitud tarbija e-posti aadressile, kuhu saatis ka arved. Kuna tarbija on kaupleja arved kätte saanud, siis eelduslikult sai ta kätte ka kaupleja muud e-kirjad. Kaupleja kirjadega tutvumine on tarbija vastutusalas. Tarbija pidi ise kandma hoolt oma e-kirjade postkasti ning sealse rämpsposti seadistuste eest, vajadusel sai ta seadistuste muutmiseks pöörduda oma teenuse osutaja poole.

Tarbija selgitustel ta ei tasunud arveid tähtaegselt majanduslike raskuste tõttu. Kuid tarbija ei ole tõendanud temal esinenud majanduslikke raskusi, ka ei ole tõendanud, et ta pöördus selle probleemiga kaupleja poole. Sellel põhjusel jätab komisjon majanduslike raskuste kohta esitatud tarbija väited tähelepanuta.

Tarbija vaidlustas kaupleja poolt lepingu ülesütlemise nõuete rikkumise tõttu Antud lepingule kohaldatakse ka elektrituruseaduse (ELTS) sätteid. ELTS § 92 lg 1 p 1 kohaselt on müüjal õigus elektrileping üles öelda juhul, kui tarbija on lepingust tulenevaid kohustusi oluliselt rikkunud ega ole rikkumist müüja antud mõistliku aja jooksul heastanud.

Komisjoni hinnangul on asjaoludega tõendatud, et tarbijal tekkis võlgnevus juba esimese lepingu kehtivuse kalendrikuu osas, 2023 veebruarikuu arvest jättis tarbija tähtaegselt tasumata 79,20 eurot. Kaupleja poolt lepingu ülesütlemise ajal 31.07.2023 oli tarbijal samuti võlgnevus olemas. Tarbija rikkus lepingust tulenevat hinna maksmise kohustust korduvalt ja ei täitnud kohustust ka kaupleja antud mõistliku aja jooksul. See on oluline lepingutingimuse rikkumine. Kauplejal oli ELTS § 92 lg 1 p 1 alusel tekkinud õigus elektrileping üles öelda.

ELTS § 92 lg 3 kohaselt peab elektrilepingu ülesütlemisest tarbijale vähemalt 30 päeva ette teatama. Teates nimetatakse lepingu ülesütlemise alus ning lepingu lõppemise kuupäev. Komisjon nõustub tarbija väitega ülesütlemisest etteteatamise tähtaja rikkumise kohta. Kaupleja üldtingimuste p 5.4 kohaselt teatab kaupleja lepingu ülesütlemisest üks kuu ette kirjalikus või

kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis e-posti või tavaposti teel. Kuid juhul, kui kauplejal on mõistlik põhjus eeldada, et tarbija ei täida oma lepingust tulenevaid kohustusi ka edaspidi, teatab kaupleja lepingu ülesütlemisest vähemalt 21 päeva ette. Asjas olevate tõendite kohaselt on kaupleja saatnud tarbijale kahel korral lepingu lõpetamise teateid: 10.05.2023 teatades lõpetamisest 31.05.2023 ning 10.07.2023 teatades lõpetamisest 31.07.2023. Seega on mõlemal juhul kaupleja teatanud ülesütlemisest ette 21 päeva.

Komisjon kontrollis kaupleja üldtingimustes toodud lühendatud 21-päevase ülesütlemisest etteteatamise tähtaja kehtivust tarbija suhtes. ELTS § 83 lg 2 lubab üldjuhul lepingute peatüki sätetest poolte kokkuleppel kõrvale kalduda. Kuid füüsilisest isikust tarbija kahjuks kõrvalekalduvad kokkulepped on tühised. Kaupleja üldtingimuste p 5.4 toodud 21-päevane lühendatud ülesütlemisest etteteatamise tähtaeg on tarbija kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe, see tingimus oli ELTS § 83 lg 2 alusel tarbija suhtes tühine. Kaupleja rikkus ELTS § 92 lg 3 toodud lepingu ülesütlemisest etteteatamise tähtaega.

Komisjon tuvastas, et kaupleja poolt tarbijale 10.07.2023 edastatud elektrienergia müügilepingu nr EL1200142806 ülesütlemine oli tühine. Kuna lepingu ülesütlemine on tühine, siis on tühine ka tarbijale pärast lepingu ülesütlemist kaupleja poolt arve nr 082023052438 alusel esitatud lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu nõue 1560 euro ulatuses.

Tarbija palub tuvastada, et leping kauplejaga lõppes kaupleja ühepoolse lõpetamisega. Kuna komisjon tuvastas kaupleja poolt esitatud lepingu ülesütlemise tühisuse, jätab komisjon selle nõude läbi vaatamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

Anastasia Nezgovorova
Kati Karussaar

/allkirjastatud digitaalselt/